



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Λυκείου

Θεματική ενότητα:

Τα φύλα στη λογοτεχνία

Τίτλος:

«Αχ έρωτα! Μελέτη για την επίδραση του έρωτα στους ήρωες κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας»

Συγγραφή: ΧΑΡΙΤΩΝ ΜΑΔΕΝΛΗΣ

Εφαρμογή: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΚΗΣ



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αχ έρωτα! Μελέτη για την επίδραση του έρωτα στους ήρωες κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Εφαρμογή σεναρίου

Νικόλαος Κούκης

Δημιουργία σεναρίου

Χαρίτων Μαδενλής

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

2^ο Γενικό Λύκειο Κηφισιάς

Χρονολογία

Από 19-10-2012 έως 30-11-2012.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Τα φύλα στη λογοτεχνία

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης:

ΙΙ. Άλλα γνωστικά αντικείμενα:

Χρονική διάρκεια

Δώδεκα (12) διδακτικές ώρες.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος:

Ψηφιακή τάξη σχολείου (<http://2lyk-kifis.att.sch.gr/eclass>) στην οποία δημιουργήθηκε ενότητα για το μάθημα των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας για το συγκεκριμένο τμήμα της Α΄ Λυκείου, ώστε να διευκολυνθεί η εφαρμογή του σεναρίου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Πριν την έναρξη εφαρμογής του σεναρίου οι μαθητές είχαν διδαχθεί βασικές αρχές αφηγηματολογίας (τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου της *Έκφρασης-Έκθεσης* της Α΄ Λυκείου). Επίσης, για να μπορούν εύκολα να ανατρέξουν στις σημειώσεις αυτές, έγινε ανάρτησή τους στην ψηφιακή τάξη του σχολείου στην ενότητα που δημιουργήθηκε για την εφαρμογή του παρόντος σεναρίου.

Ο εκπαιδευτικός είχε την απαραίτητη εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο εργασίας των μαθητών και με τη χρήση εργαλείων Web 2.0. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν εφαρμογές/προγράμματα Η/Υ, όπως το Πρόγραμμα Επεξεργασίας Κειμένου (ΠΕΚ) και το πρόγραμμα δημιουργίας παρουσιάσεων (PowerPoint), ενώ ήλθαν για πρώτη φορά σε επαφή με το περιβάλλον ψηφιακής τάξης (moodle).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Χαρίτων Μαδενλής, *Αχ έρωτα!* Μελέτη για την επίδραση του έρωτα στους ήρωες κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Νεοελληνική λογοτεχνία Α΄ Λυκείου, 2012.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου τετραμήνου της σχολικής χρονιάς 2012-2013. Για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση της εφαρμογής του επιδιώχθηκε και επιτεύχθηκε η διδασκαλία του μαθήματος των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σε συνεχόμενο δίωρο στο συγκεκριμένο τμήμα της Α΄ Λυκείου. Επίσης, μπήκε από την αρχή περιορισμός στο ωρολόγιο πρόγραμμα τα δίωρα αυτά να γίνονται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου, ώστε να μην υπάρχει άγχος για τη δυνατότητα χρήσης υπολογιστών, όταν το σενάριο το απαιτεί. Για τον λόγο αυτό η περιγραφή που ακολουθεί είναι κατανεμημένη σε δίωρα.

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την ημέρα διεξαγωγής του μαθήματος (Παρασκευή) είχε ένα δυσάρεστο αποτέλεσμα. Χάθηκαν τα μαθήματα της 26^{ης} Οκτωβρίου 2012 και της 16^{ης} Νοεμβρίου 2012, λόγω των αντίστοιχων σχολικών εορτών. Αυτό αποσυντόνισε τους μαθητές και αύξησε το άγχος για την ολοκλήρωση του σεναρίου. Η μόνη λύση που βρέθηκε για την ολοκλήρωση της εφαρμογής σε εύλογο χρονικό διάστημα ήταν ο δανεισμός ωρών από άλλα μαθήματα.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, οι μαθητές δουλεύοντας σε ομάδες εκπόνησαν εργασίες που περιελάμβαναν την κατανόηση του περιεχομένου των προς εξέταση κειμένων και των τεχνικών με τις οποίες τα λογοτεχνικά κείμενα προβάλλουν τα θέματα που πραγματεύονται. Στη συνέχεια, παρουσίασαν τις εργασίες τους στην ολομέλεια και έγινε αξιολόγηση και σχολιασμός τους από τον διδάσκοντα και τους συμμαθητές τους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Βασικός θεματικός άξονας του σεναρίου ήταν η συμμετοχή των δύο φύλων σε ερωτικές ιστορίες που προβάλλονται σε λογοτεχνικά έργα, ποιητικά και πεζά. Το



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

θέμα ήταν ενδιαφέρον για τους δεκαπεντάχρονους μαθητές τους οποίους απασχολεί ιδιαίτερα η σχέση με το άλλο φύλο. Επίσης, ήταν ευρύ το υλικό το οποίο μπορούσε να αξιοποιηθεί, υλικό προερχόμενο βασικά από τη λογοτεχνία αλλά και από άλλες τέχνες (εικαστικές τέχνες, θέατρο, κινηματογράφο, μουσική). Συγκεκριμένα, εξετάστηκε η εικόνα των δύο φύλων καθώς και τα χαρακτηριστικά του ποθητού άντρα και της ιδανικής γυναίκας, όπως αυτά παρουσιάζονται σε ορισμένα λογοτεχνικά κείμενα, το πώς επιδιώκουν να κερδίσουν τον έρωτα τα δύο φύλα καθώς και το πώς επιδρά ο έρωτας σε άντρες και γυναίκες.

Οι μαθητές κατά ομάδες εξέτασαν τα παραπάνω θέματα σε επιλεγμένα κείμενα διαφορετικών περιόδων και τεχνοτροπιών με στόχο να διερευνήσουν αν στο θέμα του έρωτα διαφοροποιούνται ή όχι οι αντιδράσεις και η συμπεριφορά αντρών και γυναικών διαφορετικών εποχών, κάποτε πολύ απομακρυσμένων μεταξύ τους. Επίσης, εξετάστηκαν τα μέσα με τα οποία η λογοτεχνική παραγωγή διαφορετικών εποχών και τεχνοτροπιών παρουσιάζει τα ζητούμενα. Τέλος, έγινε σύγκριση ανάμεσα στις παραπάνω διαπιστώσεις και στις απόψεις των μαθητών για τη θέση των δύο φύλων στη μεταξύ τους ερωτική σχέση.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να εξακριβώσουν τις επιδράσεις του έρωτα στους ήρωες των κειμένων,
- να διαπιστώσουν τον τρόπο με τον οποίο άντρες και γυναίκες διαφορετικών εποχών αντιδρούν κάτω από την επίδραση του ερωτικού πάθους
- να σχολιάσουν τις κοινωνικές παραμέτρους που επηρεάζουν τη στάση ζωής των ηρώων,
- να συγκρίνουν τη συμπεριφορά αυτή των ηρώων με τις σύγχρονες αντιλήψεις αλλά και την προσωπική τους στάση απέναντι στο προς εξέταση θέμα.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Γνώσεις για τη γλώσσα/λογοτεχνία

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να εξηγήσουν τους τρόπους με τους οποίους η λογοτεχνία προβάλλει το θέμα του έρωτα εντάσσοντας τα κείμενα στο πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο ανήκουν,
- να κατανοήσουν τον ρόλο της λογοτεχνίας όχι απλώς να ενημερώνει για το θέμα που πραγματεύεται (στην προκειμένη περίπτωση ερωτικές ιστορίες) αλλά κυρίως να προσελκύει το ενδιαφέρον των αναγνωστών καθιστώντας την ανάγνωση λογοτεχνικών έργων ιδιαίτερα απολαυστική ασχολία,
- να κατανοήσουν την ποιητική λειτουργία του λόγου της λογοτεχνίας εντοπίζοντας τα μέσα με τα οποία ποίηση και πεζογραφία προβάλλουν το θέμα τους (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικές τεχνικές).

Γραμματισμοί

Με το σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές:

- να αποκτήσουν δεξιότητες που αφορούν στην κατανόηση και στην ερμηνεία έργων τέχνης,
- να ασκηθούν στη χρήση της ψηφιακής τάξης (εξ αποστάσεως ασύγχρονη εκπαίδευση),
- να ασκηθούν στην παραγωγή κειμένων διαφόρων ειδών για την παρουσίαση των απόψεών τους σχετικά με τον αποδεκτό από τους ίδιους τους μαθητές τρόπο συμπεριφοράς όσων εμπλέκονται σε ερωτικές περιπέτειες.

Διδακτικές πρακτικές

Εφαρμόστηκε κατά κύριο λόγο η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Ο έρωτας αποτελεί θέμα ιδιαίτερα σημαντικό για μαθητές εφηβικής ηλικίας οι οποίοι διαμορφώνουν την ταυτότητά τους και δοκιμάζουν τις πρώτες εμπειρίες τους στις



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

σχέσεις με το άλλο φύλο. Για αυτόν τον λόγο το συγκεκριμένο θέμα κέρδισε το ενδιαφέρον των μαθητών, οι οποίοι κλήθηκαν να διερευνήσουν σε λογοτεχνικά κείμενα αντιλήψεις άλλων εποχών συγκρίνοντάς τες με τις δικές τους. Όπως αναμενόταν, ενεργοποιήθηκαν ακόμη και οι κατά τα άλλα αδιάφοροι μαθητές, αφού για όλους τους εφήβους ο έρωτας αποτελεί κοινή εμπειρία ή τουλάχιστον κοινό προβληματισμό. Άλλωστε, η σπουδαιότητα του θέματος των ερωτικών σχέσεων μεταξύ των δύο φύλων αποδεικνύεται από ένα μεγάλο μέρος της λογοτεχνικής παραγωγής όλων των εποχών που έχει θέμα τον έρωτα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η εφαρμογή του σεναρίου συνδέεται με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Λυκείου. Πιο συγκεκριμένα, άπτεται την πρώτη διδακτικής ενότητας του εν λόγω μαθήματος («Τα φύλα στη λογοτεχνία») και επιδιώχθηκε να καλύψει μέρος της θεματολογίας της (ΦΕΚ Β 1562/27-6-2011, [Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Λογοτεχνίας Α΄ Λυκείου](#), Αρθρ.6/σελ. 21075). Ακόμη, το σενάριο αυτό επεδίωξε να καταλάβει έναν συγκεκριμένο χώρο στο πεδίο της εκπαίδευσης και να συμβάλει στη «διαμόρφωση της υποκειμενικότητας των εκπαιδευτικών και στην εκπαιδευτική αλλαγή» (Χοντολίδου, 2012: 60).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η διδασκαλία του μαθήματος της λογοτεχνίας «χαρακτηρίζεται από σθεναρή αντίσταση στην ενσωμάτωση της καινοτομίας και της χρήσης των ΤΠΕ» (Αποστολίδου, 2012: 4). Επομένως, η εφαρμογή σεναρίων με προσανατολισμό την ενεργητική εμπλοκή των ΤΠΕ στη διδασκαλία του μαθήματος αυτού αποτελεί πάντα μια πρόκληση για κάθε εμπλεκόμενο.

Αρχικά, η χρήση των ΤΠΕ έδωσε τη δυνατότητα να έχουν οι μαθητές στη διάθεσή τους περισσότερα κείμενα από αυτά που περιλαμβάνει το σχολικό βιβλίο της λογοτεχνίας. Επίσης, χάρη στις ΤΠΕ η εκπαιδευτική διαδικασία έγινε πιο ενδιαφέρουσα για τους μαθητές και το θέμα του έρωτα διερευνήθηκε μέσω και άλλων



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

έργων τέχνης (εικαστικών, κινηματογραφικών, μουσικών), με τη βοήθεια του διαδικτύου. Η γνωριμία των μαθητών με την ψηφιακή τάξη τους εισήγαγε στην έννοια της εξ αποστάσεως ασύγχρονης εκπαίδευσης και τους έφερε σε επαφή με νέες γνώσεις που άπτονται του ψηφιακού γραμματισμού. Τέλος, μέσω της σύνθεσης πολυτροπικών κειμένων οι ΤΠΕ προσέφεραν νέους τρόπους έκφρασης των μαθητών και συνεργασίας μεταξύ τους.

Συγκεκριμένα, για την υλοποίηση του σεναρίου χρησιμοποιήθηκαν:

Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο,

Φυλλομετρητής (Internet Explorer, Mozilla Firefox),

Πρόγραμμα Επεξεργασίας Κειμένου (Microsoft Word),

Πρόγραμμα Δημιουργίας Παρουσιάσεων (PowerPoint),

Ψηφιακή Τάξη (moodle),

YouTube,

Πρόγραμμα αναπαραγωγής ήχου/video (VLC).

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Δημοσθένης Βουτυράς, «[Και κανένα καλό](#)». Στο *Άπαντα. τ. Ε.*, επιμ. Β. Τσοκόπουλος. Αθήνα: Στάχυ, 2001.

Θωμάς Γαβριηλίδης, *Ανθολογία ελληνικών δημοτικών τραγουδιών: δημοτικά τραγούδια της Βέροιας, Νάουσας, Ημαθίας – Μακεδονίας*. Βέροια: ΤΕΔΚ Ημαθίας, 2007.

(Από τη συλλογή του Θωμά Γαβριηλίδη αντλούνται τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια: «[Ο Μανόλης και ο Γιανίτσαρος](#)» 106, «[Η παπαδοπούλα με τα μήλα](#)» 196, «[Βρύση, βρύση μαρμαρένια](#)» 58, «[Μωρή ψηλή, μωρή λιγνή](#)» 69, «[Τι κλαις καμμέν' Μαρία](#)» 178, «[Ο ξένος και η χήρα](#)» 29, «[Κόρη ξανθή](#)» 36, «[Γυναίκα δίχως πίστη](#)» 141, «[Το Ευγενάκι](#)» 143).

Ευγενία Ζωγράφου, «[Με χμαίρας](#)». Στο *Διηγήματα*, 73–79. Αθήνα: τυπ. Α. Αποστολόπουλου, χχε.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κωνσταντίνος Θεοτόκης, «[Πίστομα](#)». Στο *Κορφιάτικες Ιστορίες*, επιμ. Γιάννης Δάλλας, 7 – 11. Αθήνα: Γαβριηλίδης, 2005.

Αχιλλεύς Λεβέντης, [Η Τασσώ](#). Διήγημα υπό Αχιλλέως Λεβέντη, 61-69 (Α΄ μέρος, κεφ. ΙΓ΄ [=ΙΒ΄]). Αθήνα: τυπογραφείο Δ. Δ. Μαυρομαμάτη, 1858.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Θέρος - Έρος](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Β., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 183 – 209. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Έρωτας στα χιόνια](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Γ., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 105 – 110. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Όνειρο στο κύμα](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Γ., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 261 – 273. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Πατέρα στο σπίτι](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Γ., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 89 – 94. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Το καμίνι](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Δ., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 205 – 210. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Έρος - Ήρωας](#)». Στο *Άπαντα*. τ. Γ., επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 165 – 182. Αθήνα: Δόμος, 1988.

Χρήστος Παρμενίδης, «[Μνηστή Ανδρία](#)». Στο *Νέα ποιήματα*, 93-98. Αθήνα: τυπογραφείο Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως, 1858.

Νικόλαος Πολίτης, *Εκλογαί από τα τραγούδια του Ελληνικού λαού*. Αθήνα: Εκδόσεις Ιστορική Έρευνα, 1989.

(Από την συλλογή του Νικολάου Πολίτη αντλούνται τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια: «[Το δοκίμιν της αγάπης](#)» 109, «[Του Μαυριανού και της αδερφής του](#)» 112, «[Της απολησμονημένης](#)» σ. 115, «[Της κουμπάρας πόγινε νύφη](#)» 117, «[Ο γυρισμός του ξενιτεμένου](#)» 119, «[Του κολυμπητή](#)» 132, «[Η μάνα η φόνισσα](#)» 136).

Από τη [συλλογή της Δόμνας Σαμίου](#) που είναι δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα του Καλλιτεχνικού Συλλόγου Δημοτικής Μουσικής Δόμνα Σαμίου αντλούνται τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια:



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[«Μαρμαρινός καρσιλαμάς»](#), [«Όλα τα πουλάκια ζυγά-ζυγά»](#), [«Η νύχτα ώρες δεκατρείς»](#), [«Η χήρα»](#), [«Το πονεμένο στήθος μου»](#)

Υποστηρικτικό υλικό

Μη λογοτεχνικά κείμενα

Άρθρα για τον ρομαντισμό και την εποχή εμφάνισής του

http://www.ime.gr/CHRONOS/12/gr/1833_1897/civilization/facts/02.html

<http://www.potheg.gr/PeriodDetails.aspx?lan=1&id=10>

Άρθρα για τον ρεαλισμό και την εποχή εμφάνισής του

<http://www.istoriatexnis.1sweethost.com/realismos.htm>

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C111/62/475,1802/>

<http://www.potheg.gr/PeriodDetails.aspx?INDEX=3&lan=1>

Άρθρα για την εποχή εμφάνισης του νατουραλισμού

<http://www.ime.gr/CHRONOS/13/gr/society/facts/05.html>

Βίντεο

[«Κοράσιν ετραγούδαγε»](#) [Πηγή: Καλλιτεχνικός Σύλλογος Δημοτικής Μουσικής Δόμνα Σαμίου].

[«Όλα τα πουλάκια ζυγά – ζυγά»](#) [Πηγή: Καλλιτεχνικός Σύλλογος Δημοτικής Μουσικής Δόμνα Σαμίου].

[«Μαρμαρινός καρσιλαμάς»](#) [Πηγή: Καλλιτεχνικός Σύλλογος Δημοτικής Μουσικής Δόμνα Σαμίου].

[«Μάτια σαν και τα δικά σου»](#) (Μαγνητοσκοπημένο απόσπασμα παράστασης του Λυκείου Ελληνίδων στο Ηρώδειο το 2000 που μεταδόθηκε από την ΕΡΤ, διαθέσιμο στο YouTube).

Ιστοσελίδες



«[Συνέντευξη σκηνοθέτη της ταινίας μικρού μήκους “Πίστομα”](http://www.elculture.gr)» [Πηγή: www.elculture.gr]

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' φάση: πριν από την ανάγνωση (2 διδακτικές ώρες)

1^ο δίωρο:

Η εφαρμογή του σεναρίου άρχισε στις 19/10/2012 στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Οι μαθητές είχαν ήδη χωριστεί σε έξι (6) ομάδες στην αίθουσα διδασκαλίας. Ο χωρισμός των ομάδων είχε γίνει έτσι ώστε η κάθε ομάδα να έχει τουλάχιστον ένα μέλος που να κατέχει βασικές γνώσεις στη χρήση του Η/Υ. Έτσι, οι μαθητές κάθισαν αμέσως σε έναν υπολογιστή ανά ομάδα και τον άνοιξαν.

Οι μαθητές είχαν ήδη εγγραφεί από τον εκπαιδευτικό στην ψηφιακή τάξη του σχολείου (<http://2lyk-kifis.att.sch.gr/eclass>) και είχαν πάρει «όνομα χρήστη» και «κωδικό πρόσβασης» σε αυτήν. Έτσι, για να βεβαιωθούμε πως όλοι ήταν σε θέση να εισέλθουν στον χώρο της πλατφόρμας moodle από τον Η/Υ του σπιτιού τους, όλα τα μέλη της κάθε ομάδας έκαναν «είσοδο» και «έξοδο» από την ψηφιακή τάξη. Επίσης, για λόγους ευχρηστίας της ψηφιακής τάξης σε διαδικασία σύγχρονης εκπαίδευσης (τάξη), συμφωνήσαμε κάθε φορά που θα χρησιμοποιούμε την ψηφιακή τάξη στο εργαστήριο να εισέρχεται η ομάδα με τους κωδικούς του μέλους που θα χειρίζεται τον Η/Υ κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου μαθήματος.

Κατά την πρώτη διδακτική ώρα, οι μαθητές ενημερώθηκαν για το θέμα με το οποίο επρόκειτο να ασχοληθούμε για τις επόμενες δώδεκα (12) διδακτικές ώρες, δηλαδή τη μελέτη για την επίδραση του έρωτα στους ήρωες κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Είχε ήδη προηγηθεί ενημέρωση για το [Νέο Πρόγραμμα Σπουδών](#) και τις διδακτικές ενότητες της Α' Λυκείου, οπότε το θέμα δεν προξένησε αντιδράσεις, αφού ήταν ένα από τα δυνητικά θέματα που είχαν αναφερθεί.

Αρχικά, ζητήθηκε από τους μαθητές να αφηγηθούν κάποιες ερωτικές ιστορίες, αφού προηγουμένως τις καταγράψουν [στο φύλλο εργασίας](#) που τους δόθηκε και το οποίο ήταν κοινό για όλους τους μαθητές στη φάση αυτή. Κάθε μαθητής κλήθηκε να



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

αναφέρει: τους ήρωες της ιστορίας, τα βασικά στάδια εξέλιξής της, τις αντιδράσεις των ηρώων και να κάνει έναν σύντομο σχολιασμό των αντιδράσεών τους. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους μαθητές να καταγράψουν στο φύλλο εργασίας τα βασικά σημεία τεσσάρων από τις ερωτικές ιστορίες που άκουσαν. Με τον τρόπο αυτό έγινε προσπάθεια να ενεργοποιηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών με την αφήγηση και την ακρόαση ιστοριών της αρεσκείας τους.

Κατά την πρώτη αυτή φάση εφαρμογής του σεναρίου επιτεύχθηκε η προσέλκυση των μαθητών, δηλαδή, ακούστηκαν αρκετές ερωτικές ιστορίες και συμπληρώθηκαν τα φύλλα εργασίας των μαθητών με τα βασικά σημεία κάθε ιστορίας. Οι μαθητές αρχικά είχαν απορίες για την επιλογή των ιστοριών που έπρεπε να αναφέρουν (πραγματικές ιστορίες από την εμπειρία τους, ιστορίες από σειρές της τηλεόρασης ή ταινίες, ιστορίες της φαντασίας τους) αλλά γρήγορα κατάλαβαν και ανταποκρίθηκαν καλά στο ζητούμενο¹.

Δυο ακόμη παρατηρήσεις που δεν έχουν άμεση σχέση με την εφαρμογή του σεναρίου αλλά με το τμήμα των μαθητών είναι οι ακόλουθες. Η πλειοψηφία των μαθητών αποδείχτηκε ότι είχε μεγάλη εξοικείωση με τους Η/Υ και αυτό αποτέλεσε ευχάριστη έκπληξη. Δυστυχώς, όμως, από την αρχή φάνηκε ότι υπήρχαν διαφωνίες με τον χωρισμό των ομάδων και εσωτερικά προβλήματα σε αυτές, καθώς υπήρξε «διάσπαση» των διαμορφωμένων παρεών της τάξης και σε κάθε ομάδα υπήρχαν και αγόρια και κορίτσια. Το πρώτο αίτημα των μαθητών ήταν η δημιουργία ομάδων κατά φύλο (πράγμα που προκάλεσε ιδιαίτερη έκπληξη) και το δεύτερο η τάχιστη ανασύνθεση των ομάδων σύμφωνα με τις διαμορφωμένες φιλίες και συμπάθειες των μαθητών. Δε δόθηκαν μεγάλα περιθώρια συζήτησης και έγινε σαφές πως στη συνέχεια της χρονιάς με την αλλαγή της διδακτικής ενότητας θα αλλάξουν και οι ομάδες. Επίσης, επισημάνθηκε ξανά πως οι εργασίες στη συνέχεια θα ήταν ομαδικές,

¹ [Βλ. εδώ μία ενδεικτική σάρωση Φύλλου εργασίας της Α' φάσης.](#)



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

οπότε όλοι έπρεπε να συνεισφέρουν στην ομάδα και όχι να λειτουργούν με εσωστρέφεια και να κρατούν τις όποιες γνώσεις για τον εαυτό τους.

Στο τέλος της Α΄ φάσης δόθηκαν στους μαθητές τα κείμενα που επρόκειτο να μελετήσουν κατά τη Β΄ φάση προκειμένου να τα διαβάσουν, αρχικά, μόνοι τους στο σπίτι.

Β΄ φάση: κατά την ανάγνωση (7 διδακτικές ώρες)

2^ο δίωρο:

Η εφαρμογή του σεναρίου συνεχίστηκε στις 2/11/2012 στη σχολική αίθουσα. Η ώρα άρχισε με τη διανομή των φύλλων εργασίας της κάθε ομάδας. Λίγοι μαθητές είχαν ήδη διαβάσει τα κείμενα που αναλογούσαν στην ομάδα τους. Έτσι, αναγκαστικά οι ομάδες άρχισαν τη μελέτη των κειμένων στην αίθουσα. Ευτυχώς κανείς δεν είχε ξεχάσει να φέρει μαζί του τις φωτοτυπίες, γεγονός που θα σήμαινε περαιτέρω καθυστέρηση. Οι ομάδες έκλεισαν προς τα μέσα και άρχισαν να μελετούν τα κείμενα².

Τα πρώτα παράπονα, που ήλθαν σχετικά σύντομα, αφορούσαν στον όγκο των σελίδων των προς ανάγνωση κειμένων. Οι ομάδες που είχαν να διαβάσουν διηγήματα είδαν πως οι σελίδες που έλαβαν ήταν πολύ περισσότερες από τους υπόλοιπους και παραπονέθηκαν έντονα. Ακολούθησαν πάρα πολλές απορίες για το τι έπρεπε να κάνουν ακριβώς, επιμένοντας –κυρίως οι δυο ομάδες που ασχολούνταν με τα δημοτικά τραγούδια– ότι δεν ήταν εύκολο να κατανοήσουν όσα διαβάζουν, οπότε δεν μπορούσαν να κάνουν εργασίες πάνω σε αυτά τα κείμενα. Οι περισσότερες απορίες διατυπώθηκαν για τα κείμενα του Παπαδιαμάντη. Έγιναν ερωτήσεις που αφορούσαν στη γλώσσα του κειμένου που δεν άρεσε ιδιαίτερα στους μαθητές. Το μέγεθος των διηγημάτων έγινε για μια ακόμη φορά θέμα συζήτησης της ολομέλειας.

² Βλ. ενδεικτικές φωτογραφίες από την εφαρμογή στο αρχείο koukis_ah_erota(s)_tek στον Φάκελο Τεκμηρίων.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Η εκτίμηση ότι η μελέτη των κειμένων θα προχωρούσε με γοργούς ρυθμούς διαψεύστηκε από την πραγματικότητα. Οι δυο ώρες αναλώθηκαν σε συνεχείς επεξηγήσεις προς τις ομάδες για το περιεχόμενο των κειμένων, για τα στοιχεία που έπρεπε να αναζητήσουν, για το ύφος των εργασιών που έπρεπε να ολοκληρώσουν.

Ανάμεσα στα άλλα έκαναν ξανά την εμφάνισή τους οι αντιπαλότητες μέσα σε κάποιες ομάδες. Τα κορίτσια έκαναν συνεχώς παράπονα πως οι εργασίες είναι πολλές και τα αγόρια δε βοηθούσαν σε αυτές αλλά αδιαφορούσαν, ενώ τα αγόρια, ως απάντηση, ζήτησαν άμεση αλλαγή των ομάδων, γιατί τα κορίτσια είχαν τον αρχηγικό ρόλο των ομάδων και δεν τους έδιναν χώρο έκφρασης. Λόγω πίεσης χρόνου δε δόθηκε πάλι έκταση στο θέμα αλλά έληξε με αυστηρές παρατηρήσεις (αρχικά για να ηρεμήσουν τα πνεύματα) και παραινήσεις (στη συνέχεια) για τη σημασία της συμμετοχής στις ομάδες και τον τρόπο εργασίας σε αυτές.

3^ο δώρο:

Η επόμενη συνάντηση με τους μαθητές ήταν στις 9/11/2012 στο εργαστήριο πληροφορικής. Η επιλογή αυτή έγινε, προκειμένου να είναι σε θέση οι μαθητές να επισκεφθούν τις ιστοσελίδες που προτείνονταν στα φύλλα εργασίας και να μπορέσουν έτσι ευκολότερα να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους.

Ωστόσο, τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν σύμφωνα με τον σχεδιασμό του εκπαιδευτικού. Οι μαθητές στην πλειοψηφία τους δεν είχαν προχωρήσει καθόλου στη μελέτη τους και μάλιστα δήλωσαν ότι είχαν σχεδόν ξεχάσει και όσα είχαν διαβάσει την προηγούμενη φορά. Κάποιοι είχαν μελετήσει (κατά δήλωσή τους) τα κείμενα αλλά είχαν ξεχάσει (!!!) τις σημειώσεις τους για τις εργασίες στο σπίτι.

Έπειτα, από τη μια ομάδα απουσίαζαν λόγω ασθένειας τα τρία από τα τέσσερα μέλη και η μαθήτρια που ήταν παρούσα διατύπωσε την άποψη ότι θα ήταν άδικο να κάνει μόνη της εργασία που αφορά τέσσερις μαθητές. Μετά από σύντομη συζήτηση καταλήξαμε να αρχίσει την εργασία και να την ολοκληρώσουν όλα τα μέλη της ομάδας από κοινού.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Οι ομάδες που είχαν να μελετήσουν δημοτικά τραγούδια συνέχισαν να δηλώνουν αδυναμία κατανόησης των τραγουδιών και σε κάθε στίχο είχαν άγνωστες λέξεις και απορίες για το περιεχόμενο. Επιπλέον χρόνος δαπανήθηκε για τέτοιου είδους επεξηγήσεις.

Οι μαθητές της ομάδας που είχε υποχρέωση να διαβάσει το απόσπασμα από το διήγημα του Αχιλλέα Λεβέντη «Η Τασσώ» παραπονέθηκαν ότι η γλώσσα του κειμένου είναι πολύ δύσκολη και δεν μπορούν να την κατανοήσουν. Για εξοικονόμηση χρόνου και επειδή η δυσκολία κατανόησης των κειμένων είχε αρχίσει να ανάγεται σε ανυπέρβλητο εμπόδιο για την εφαρμογή του σεναρίου, αφαιρέθηκε το κείμενο αυτό από τη συγκεκριμένη ομάδα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να χρειαστεί να γίνει μια αλλαγή σε δραστηριότητα της Γ' φάσης, που αφορούσε στο κείμενο αυτό.

Ο ρυθμός μελέτης των κειμένων από τις ομάδες ήταν ιδιαίτερα αργός, λόγω της δυσκολίας των κειμένων, την οποία διαρκώς επικαλούνταν οι μαθητές. Οι ομάδες που παραπονέθηκαν λιγότερο κατά το δίωρο αυτό ήταν αυτές που έπρεπε να διαβάσουν διηγήματα του Παπαδιαμάντη, γιατί παρά την έκταση των διηγημάτων (παράπονα για αυτόν τον λόγο) φάνηκε ότι κατανοούσαν όσα διάβαζαν.

Αναφορικά με την υλοποίηση της εργασίας έγινε σύσταση προς όλες τις ομάδες να ξεκινήσουν άμεσα, γιατί ήδη δεν έχει τηρηθεί το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα. Όλες οι ομάδες επέλεξαν τη δημιουργία παρουσίασης με PowerPoint. Θετική εντύπωση έκανε η μεγάλη εξοικείωση που είχαν πολλοί από τους μαθητές με αυτό το πρόγραμμα δημιουργίας παρουσιάσεων.

4^ο δίωρο:

Στις 14/11/2012 στο εργαστήριο πληροφορικής ολοκληρώθηκαν οι εργασίες των μαθητών και ξεκίνησαν οι παρουσιάσεις των εργασιών των ομάδων³.

Στην αρχή των παρουσιάσεων δόθηκαν οι άξονες με βάση τους οποίους οι μαθητές κάθε ομάδας θα αξιολογούσαν τις εργασίες των άλλων ομάδων. Η κάθε

³ Βλ. όλες τις εργασίες των ομάδων στο αρχείο koukis_ah_erota(s)_tek στον Φάκελο Τεκμηρίων.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

εργασία θα αξιολογούνταν ως προς το περιεχόμενό της, την έκφραση και τον τρόπο με τον οποίο έγινε η παρουσίαση. Ζητήθηκε από τους μαθητές ως ομάδα να καταγράψουν σε φύλλο την αξιολόγησή τους για την εργασία κάθε ομάδας και να τεκμηριώσουν την άποψή τους. Αμέσως οι μαθητές άρχισαν να ρωτούν λεπτομέρειες, γεγονός που αποκάλυψε ότι η διαδικασία αυτή τους ήταν άγνωστη.

Στο σημείο αυτό υπήρξε αλλαγή σε σχέση με τα όσα προέβλεπε το συνταγμένο σενάριο. Πιο συγκεκριμένα, το σενάριο αρχικά προέβλεπε ετεροαξιολόγηση των ομάδων στο σπίτι και μάλιστα κάθε ομάδα θα αξιολογούσε αποκλειστικά την εργασία μιας μόνο άλλης ομάδας. Η μέχρι τώρα ασυνέπεια των μαθητών σε όσα αφορούσαν τις εργασίες στο σπίτι οδήγησε στην επιλογή να αξιολογήσουν όλες οι ομάδες την εργασία κάθε άλλης ομάδας κατά τη διάρκεια του μαθήματος και όχι στο σπίτι. Αυτό τελικά αποδείχθηκε εύστοχη επιλογή, γιατί έτσι αναδείχθηκαν και κάποια άλλα προβλήματα που περιγράφονται στη συνέχεια.

Καμιά ομάδα δεν ήθελε να παρουσιάσει πρώτη την εργασία της. Μετά από σύντομη συζήτηση κάποιοι προσφέρθηκαν να ξεκινήσουν τις παρουσιάσεις. Οι μαθητές της πρώτης ομάδας που παρουσίασε την εργασία της είχαν αγωνία και σπατάλησαν αρκετό χρόνο σε διαπραγματεύσεις για το ποιος θα πει τι και ποιος θα συνεχίσει και μάλιστα όλα αυτά μπροστά στην ολομέλεια. Οι επόμενες παρουσιάσεις έγιναν με πιο οργανωμένο τρόπο. Οι παρουσιάσεις των μαθητών, σε τεχνικό επίπεδο (χειρισμός προγράμματος παρουσιάσεων), ήταν πολύ καλές. Ωστόσο, σε επίπεδο περιεχομένου αναδείχθηκε ένα σημαντικό πρόβλημα: δεν κατανόησαν όλοι οι μαθητές (όλες οι ομάδες) με ακρίβεια τα ζητούμενα των ερωτήσεων, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ελλείψεις στις εργασίες τους. Επίσης, κάποιες ομάδες είχαν γράψει πάρα πολλά, με αποτέλεσμα να φτάσουν να κάνουν ανάγνωση των διαφανειών τους και να υπάρξουν διαμαρτυρίες από τους υπόλοιπους, καθώς οι παρουσιάσεις γινόταν κουραστική.

Τελικά, πρόλαβαν να παρουσιάσουν τις εργασίες τους οι τέσσερις από τις έξι ομάδες, καθώς αρκετός χρόνος δαπανήθηκε στην τεκμηρίωση της αξιολόγησης των



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εργασιών των ομάδων από τους μαθητές των υπολοίπων ομάδων⁴. Ήταν μια πρωτόγνωρη διαδικασία και λογικό ήταν να απαιτηθεί χρόνος μέχρι να εξοικειωθούν οι μαθητές με το νέο τους ρόλο και να ανταποκριθούν σε αυτόν με αντικειμενικότητα και συνέπεια.

Για μια ακόμη φορά αναδείχθηκαν δυο σημαντικά προβλήματα: το πρώτο ήταν η μεροληψία που έδειχναν κάποιες ομάδες στην εργασία κάποιας άλλης ομάδας, λόγω των ήδη διαμορφωμένων σχέσεων και συμπαιθειών μεταξύ των μελών τους. Το δεύτερο και σημαντικότερο ήταν ότι υπήρξαν έντονες συγκρούσεις μεταξύ των μελών κάποιων ομάδων αναφορικά με την αξιολόγηση των εργασιών των άλλων ομάδων. Κάποιοι μαθητές έφτασαν στο σημείο να σιωπούν από τη θέση τους και να ζητήσουν άμεσα να αλλάξουν ομάδα αδυνατώντας να συνεργαστούν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους. Η κρίση, που από την αρχή εφαρμογής τους σεναρίου είχε φανεί ότι υπήρχε εντός κάποιων ομάδων, τώρα ξέσπασε και κάποιοι μαθητές έφτασαν σε οριακά σημεία. Πάλι με συζήτηση, για να μη χαθεί και άλλος πολύτιμος χρόνος, τα πνεύματα ηρέμησαν και οι παρουσιάσεις συνεχίστηκαν μέχρι το πέρας της ώρας.

5^ο δίωρο:

Η επόμενη συνάντηση με τους μαθητές ήταν στις 23/11/2012 στο εργαστήριο πληροφορικής. Έγινε η παρουσίαση και αξιολόγηση των εργασιών και των δύο ομάδων που δεν είχαν προλάβει να παρουσιάσουν κατά το προηγούμενο δίωρο. Όλες οι εργασίες των ομάδων αναρτήθηκαν στην ψηφιακή τάξη, για να είναι εύκολο να μπορεί ο καθένας να ανατρέξει σε εργασία της δικής του ή άλλης ομάδας, όποτε επιθυμεί.

Η δεύτερη ώρα της συνάντησης αυτής εντάσσεται στη Γ΄ Φάση και όσα την αφορούν περιγράφονται στην επόμενη ενότητα.

⁴ Βλ. ενδεικτικό φύλλο αξιολόγησης από μια ομάδα [εδώ](#).



Γ' φάση: μετά την ανάγνωση (3 διδακτικές ώρες)

5^ο δώρο:

Κατά τη δεύτερη ώρα της συνάντησης στις 23/11/2012 στο εργαστήριο πληροφορικής οι μαθητές των ομάδων άρχισαν την επεξεργασία της εργασίας της τρίτης φάσης.

Κάποιοι μαθητές και μαθήτριες είχαν φέρει σημειώσεις γραμμένες από το σπίτι. Κάποιοι άλλοι ισχυρίστηκαν ότι είχαν γράψει πολλές σημειώσεις αλλά τις ξέχασαν στο σπίτι (!!!). Σε κάθε περίπτωση, όλες οι ομάδες ξεκίνησαν αμέσως τη σύνθεση της εργασίας τους, αλλά κάποιες άρχισαν πάλι να διαφωνούν εσωτερικά για τον τρόπο ανάπτυξης της εργασίας. Δε δόθηκε ιδιαίτερη έκταση στις τριβές αυτές, επειδή ήταν πια συγκεκριμένα τα άτομα που είχαν δείξει ότι αδυνατούσαν να συνεργαστούν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους.

Στην ομάδα που είχε το [3^ο Φύλλο Εργασίας](#) έγινε αλλαγή στη Δραστηριότητα 1, καθώς σε προηγούμενη φάση είχε αφαιρεθεί το διήγημα «Η Τασσώ». Η εργασία που δόθηκε αφορούσε στο «Όνειρο στο κύμα», διήγημα που είχε επίσης διαβάσει η συγκεκριμένη ομάδα.

Η ώρα τελείωσε με την υπενθύμιση ότι την επόμενη φορά θα έπρεπε όλες οι ομάδες να έλθουν με σημειώσεις και σχέδιο ανάπτυξης εργασίας, για να ολοκληρωθούν όλες οι εργασίες.

6^ο δώρο:

Κατά την τελευταία συνάντηση στις 30/11/2012, στο εργαστήριο πληροφορικής, οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις εργασίες που αφορούσαν στην πρώτη δραστηριότητα της τρίτης φάσης. Σε γενικές γραμμές, οι ομάδες εργάστηκαν χωρίς πολύ φασαρία και αναστάτωση και χωρίς πολλές ερωτήσεις για την εργασία. Οι μαθητές που είχαν δημιουργήσει αναστάτωση και είχαν συγκρουστεί με τα άλλα μέλη της ομάδας τους παρέμειναν μακριά από τον Η/Υ της ομάδας τους και έκαναν φανερό τη διάθεσή τους να μη συμμετέχουν. Όπως συνήθως, κάποια μέλη των ομάδων ανέλαβαν την ολοκλήρωση των εργασιών και κάποια άλλα περιορίστηκαν στον ρόλο του θεατή.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι δυο ώρες έφτασαν οριακά για την ολοκλήρωση της πρώτης εργασίας της τρίτης φάσης και οι ομάδες τις ανήρτησαν στην ψηφιακή τάξη για να είναι ορατές σε όλους και για να τις αξιολογήσουμε από κοινού σε επόμενη συνάντησή μας. Μόνο μια ομάδα ζήτησε επιπλέον χρόνο για την ολοκλήρωση της εργασίας της και υποσχέθηκε πως θα την αναρτούσε μέχρι την ερχόμενη Δευτέρα (3/12/2012) στην ψηφιακή τάξη του σχολείου.

Αξιολόγηση

Για την αξιολόγηση των εργασιών των ομάδων αξιοποιήθηκε το τελικό αποτέλεσμα της εργασίας κάθε ομάδας με κριτήρια τη σαφήνεια, τη σωστή δομή και την επαρκή τεκμηρίωση των απόψεων που εκφράζονται στα κείμενα. Μάλιστα, χρησιμοποιήθηκε τόσο η αυτοαξιολόγηση των μαθητών, δηλαδή η κάθε ομάδα αξιολόγησε το συνολικό της έργο (βαθμός ομάδας) και το έργο των μελών της (ατομικός βαθμός), όσο και η ετεροαξιολόγηση, δηλαδή η κάθε ομάδα αξιολόγησε το έργο των άλλων ομάδων (βαθμός ομάδας) τεκμηριώνοντας τον βαθμό της.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΦΑΣΗ

Φύλλο εργασίας κοινό για όλες τις ομάδες

Δραστηριότητες Α΄ φάσης

1. Συμπληρώστε τον πίνακα με τα βασικά στοιχεία των ερωτικών ιστοριών που μπορείτε να αφηγηθείτε. Ετοιμάσα μια ιστορία για σας.

Τίτλος	Ερωτόκριτος		
Από πού προέρχεται;	Κρητική Αναγέννηση		
Χρόνος ιστορίας	Αρχαία εποχή		
Τόπος ιστορίας	Αθήνα		
Πρόσωπα	Ερωτόκριτος Αρετούσα		



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

<p>Βασικά σημεία της ιστορίας</p>	<p>Η Αρετούσα, κόρη του Βασιλιά, ερωτεύεται κρυφά τον Ερωτόκριτο. Όταν το μαθαίνει ο πατέρας της αντιδρά και εξορίζει τον Ερωτόκριτο. Επίσης ετοιμάζει γάμο της αρεσκείας του για την Αρετούσα, η οποία όμως αρνείται και γι' αυτό φυλακίζεται. Μετά από χρόνια ο Ερωτόκριτος μεταμφιεσμένος σώζει το βασίλειο από εχθρική επίθεση. Γι' αντάλλαγμα ο βασιλιάς του δίνει για γάμο την Αρετούσα, η οποία μη γνωρίζοντας ότι ο υποψήφιος γαμπρός είναι ο Ερωτόκριτος αρνείται να το παντρευτεί. Στη μεταξύ τους συνάντηση ο Ερωτόκριτος την υποβάλλει σε δοκιμασίες και όταν αποκαλύπτει την ταυτότητά του, το ζευγάρι σμίγει με τις ευλογίες του βασιλιά.</p>		
<p>Βασική ιδέα της ιστορίας</p>	<p>Ο έρωτας μετά από πολλές δοκιμασίες στο τέλος αναδεικνύεται νικητής.</p>		



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



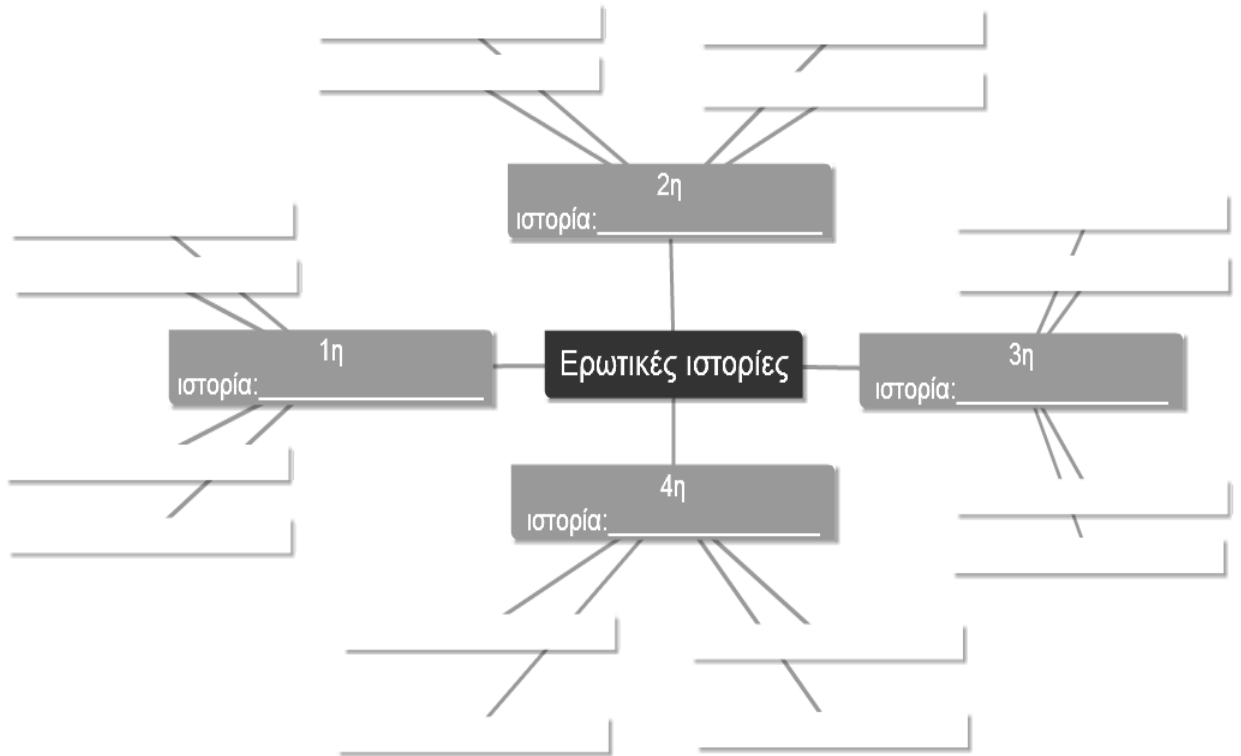
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Συμπληρώστε τον πίνακα με τα βασικά στοιχεία των ερωτικών ιστοριών που αφηγούνται οι συμμαθητές σας.



Φύλλο εργασίας 1

Ο έρωτας στο δημοτικό τραγούδι

Δραστηριότητες Β΄ φάσης

1. Τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια που ανθολογούνται στη Συλλογή Πολίτη έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Το δοκίμιν της αγάπης», «Του Μαυριανού και της αδερφής του», «Της απολησμονημένης», «Της κουμπάρας πόγινε νύφη», «Ο γυρισμός του ξενιτεμένου», «Του κολυμπητή», «Η μάνα η φόνισσα». Αφού τα μελετήσετε σύμφωνα με την ενδεικτική πορεία εργασίας που σας δίνεται παρακάτω, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στο δημοτικό τραγούδι».

Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα:

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται και με ποια μέσα αυτά αισθητοποιούνται στα ποιήματα; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Ποια στάση αντρών και γυναικών που εμπλέκονται σε ερωτικές περιπέτειες είναι κοινωνικά αποδεκτή;
- Πώς αντιδρούν οι ήρωες στην ερωτική πολιορκία;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Στη μελέτη των παραπάνω θεμάτων να αναφερθείτε στις τεχνικές με τις οποίες οι λαϊκοί ποιητές πραγματεύονται ποιητικά τα θέματά τους. Στοιχεία για τις τεχνικές αυτές μπορείτε να βρείτε στην αντίστοιχη εισαγωγή του σχολικού βιβλίου για το δημοτικό τραγούδι (σελ. 18–20).

2. Τα δημοτικά τραγούδια έχουν γραφτεί για να τραγουδιούνται και να συνοδεύουν βασικές εκδηλώσεις των ανθρώπων της εποχής κατά την οποία γράφτηκαν. Έτσι, είναι στενά συνδεδεμένα με τη μουσική και τον χορό. Ακούστε στις



ιστοσελίδες που δίνονται τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια. Να γράψετε ένα άρθρο στο οποίο θα περιλάβετε τις απόψεις σας για τη σχέση της μουσικής των τραγουδιών με το περιεχόμενό τους.

<http://www.domnasamiou.gr/?i=portal.el.a-maid-was-singing> (Κοράσιν ετραγούδαγε)

<http://www.domnasamiou.gr/?i=portal.el.songs&id=183&t=m> (Όλα τα πουλάκια ζυγά –ζυγά)

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β΄ φάση:

Να μελετήσετε τα τραγούδια που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: «Το δοκίμιν της αγάπης»
«Του Μαυριανού και της αδερφής του»
«Της απολησμονημένης»

- 2^η ώρα: «Της κουμπάρας πόγινε νύφη»
«Ο γυρισμός του ξενιτεμένου»
«Του κολυμπητή»

- 3^η ώρα: «Η μάνα η φόνισσα»
Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint

Δραστηριότητες Γ΄ φάσης

1. Αφού ξαναδιαβάσετε το δημοτικό τραγούδι «Η μάνα η φόνισσα» να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: ως δημοσιογράφος του αστυνομικού ρεπορτάζ να γράψετε ένα άρθρο για την εφημερίδα, στο οποίο θα παρουσιάσετε την ιστορία της μάνας φόνισσας αποδίδοντας την εντύπωση που σας προκαλεί η ιστορία που πραγματεύεται το τραγούδι.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Επιλέξτε στίχους που σας άρεσαν από τα τραγούδια που μελετήσατε και αξιοποιώντας τους ετοιμάστε μια παρουσίαση PowerPoint με θέμα τον έρωτα. Μπορείτε να εμπλουτίσετε την παρουσίασή σας με μουσική και εικόνες που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με το περιεχόμενο των στίχων που επιλέξατε.
- Αν σας άρεσε ο ιαμβικός ρυθμός των δημοτικών τραγουδιών και έχετε το ανάλογο ταλέντο, να γράψετε ένα ποίημα με θέμα την ερωτική πολιορκία. Αν σας φαίνεται δύσκολη η ποίηση, μπορείτε να γράψετε ένα διήγημα με το ίδιο θέμα.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ΄ φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα ποίημα ή ένα διήγημα, πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.

Φύλλο εργασίας 2

Ο έρωτας στο δημοτικό τραγούδι

Δραστηριότητες Β΄ φάσης

1. Τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια που ανθολογούνται στη Συλλογή της Δόμνας Σαμίου και στη Συλλογή τραγουδιών της Ημαθίας έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Μαρμαρινός καρσιλαμάς», «Όλα τα πουλάκια ζυγά-ζυγά», «Η νύχτα ώρες δεκατρείς», «Η χήρα», «Το πονεμένο στήθος μου», «Μάτια σαν και τα δικά σου», «Βρύση, βρύση μαρμαρένια», «Μωρή ψηλή, μωρή λιγνή», «Τι κλαις καημέν' Μαρία», «Ο ξένος και η χήρα», «Κόρη ξανθή», «Γυναίκα δίχως πίστη», «Το Ευγενάκι», «Ο Μανόλης και ο Γιανίτσαρος», «Η παπαδοπούλα με τα μήλα». Αφού τα μελετήσετε σύμφωνα με την ενδεικτική πορεία εργασίας που σας δίνεται παρακάτω, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στο δημοτικό τραγούδι».

Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα:

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται και με ποια μέσα αυτά αισθητοποιούνται στα ποιήματα; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Ποια στάση αντρών και γυναικών που εμπλέκονται σε ερωτικές περιπέτειες είναι κοινωνικά αποδεκτή;
- Πώς αντιδρούν οι ήρωες στην ερωτική πολιορκία;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Στη μελέτη των παραπάνω θεμάτων να αναφερθείτε στις τεχνικές με τις οποίες οι λαϊκοί ποιητές πραγματεύονται ποιητικά τα θέματά τους. Στοιχεία για τις τεχνικές αυτές μπορείτε να βρείτε στην αντίστοιχη εισαγωγή του σχολικού βιβλίου για το δημοτικό τραγούδι (σελ. 18–20).



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Τα δημοτικά τραγούδια έχουν γραφτεί για να τραγουδιούνται και να συνοδεύουν βασικές εκδηλώσεις των ανθρώπων της εποχής κατά την οποία γράφτηκαν. Έτσι είναι στενά συνδεδεμένα με τη μουσική και τον χορό. Ακούστε στις ιστοσελίδες που δίνονται τα παρακάτω δημοτικά τραγούδια και παρατηρήστε τους αντίστοιχους χορούς. Να γράψετε ένα άρθρο στο οποίο θα περιλάβετε τις απόψεις σας για τη σχέση του χορού που συνοδεύει τα τραγούδια σε σχέση με το περιεχόμενό τους.

<http://www.youtube.com/watch?v=MVwaDf-dMZM&feature=related> (Μάτια σαν και τα δικά σου)

<http://www.domnasamiou.gr/?i=portal.el.songs&id=183&t=m> (Όλα τα πουλάκια ζυγά – ζυγά)

<http://www.domnasamiou.gr/?i=portal.el.songs&id=343&t=m> (Μαρμαρινός καρσιλαμάς)

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β΄ φάση:

Να μελετήσετε τα τραγούδια που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: Τα παρακάτω τραγούδια από τη συλλογή της Δόμνας Σαμίου:

«Μαρμαρινός καρσιλαμάς»

«Όλα τα πουλάκια ζυγά-ζυγά»

«Η νύχτα ώρες δεκατρείς»

«Η χήρα»



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

«Το πονεμένο στήθος μου»

«Μάτια σαν και τα δικά σου»

- 2^η ώρα: Τα παρακάτω τραγούδια από τη συλλογή τραγουδιών της Ημαθίας:

«Βρύση, βρύση μαρμαρένια»

«Μωρή ψηλή, μωρή λιγνή»

«Τι κλαις καημέν' Μαρία»

«Ο ξένος και η χήρα»

«Κόρη ξανθή»

«Γυναίκα δίχως πίστη»

«Το Ευγενάκι»

- 3^η ώρα: «Ο Μανόλης και ο Γιανίτσαρος»

«Η παπαδοπούλα με τα μήλα»

Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας.

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δραστηριότητες Γ΄ φάσης

1. Αφού ξαναδιαβάσετε το δημοτικό τραγούδι «Γυναίκα δίχως πίστη», να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: ως υπάλληλος της αστυνομίας επιφορτισμένος με την έρευνα για την εξιχνίαση της δολοφονίας να καταγράψετε στο βιβλίο συμβάντων τα βασικά σημεία της ιστορίας.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Επιλέξτε στίχους που σας άρεσαν από τα τραγούδια που μελετήσατε και αξιοποιώντας τους ετοιμάστε μια παρουσίαση PowerPoint με θέμα τον έρωτα. Μπορείτε να εμπλουτίσετε την παρουσίασή σας με μουσική και εικόνες που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με το περιεχόμενο των στίχων που επιλέξατε.
- Αν σας άρεσε ο ιαμβικός ρυθμός των δημοτικών τραγουδιών και έχετε το ανάλογο ταλέντο, να γράψετε ένα ποίημα εκφράζοντας τις απόψεις σας για την ερωτική απιστία. Αν σας φαίνεται δύσκολη η ποίηση, γράψτε ένα διήγημα με το ίδιο θέμα.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ΄ φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα ποίημα ή ένα διήγημα πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 3

Ο έρωτας σε πεζά και ποιητικά έργα του ρομαντισμού

Δραστηριότητες Β' φάσης

1. Τα παρακάτω κείμενα έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Μνηστή Ανδρία» του Χρήστου Παρμενίδη ~~«Η Τασσό» του Αχιλλέα Λεβέντη~~. Αφού τα μελετήσετε σύμφωνα με την ενδεικτική πορεία εργασίας που σας δίνεται παρακάτω, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στο ρομαντισμό». Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα παρουσιάζοντας και τα μέσα με τα οποία προβάλλονται στο λογοτεχνικό κείμενο (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικές τεχνικές πεζών κειμένων, στιχουργική ποιημάτων):

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Με ποιες αφηγηματικές τεχνικές οι συγγραφείς των πεζών κειμένων διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνωστών για την εξέλιξη της ερωτικής ιστορίας που πραγματεύονται;
- Αφού μελετήσετε το λήμμα για τον ρομαντισμό στο Λεξικό λογοτεχνικών όρων και αξιοποιώντας τις διαπιστώσεις σας για τα παραπάνω θέματα, να επιβεβαιώσετε την ένταξη των έργων στο λογοτεχνικό ρεύμα του ρομαντισμού.
- Λαμβάνοντας πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες να εξηγήσετε τη συγγραφή έργων επηρεασμένων από το κίνημα του ευρωπαϊκού ρομαντισμού την περίοδο των πρώτων δεκαετιών του σύγχρονου ελληνικού κράτους:

http://www.ime.gr/CHRONOS/12/gr/1833_1897/civilization/facts/02.html

<http://www.potheg.gr/PeriodDetails.aspx?lan=1&id=10>



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Να παρουσιάσετε σε ένα αρχείο παρουσίασης (PowerPoint) τα βασικά σημεία της έρευνάς σας.

2. Για τη διαφήμιση της θεατρικής μεταφοράς του έργου «Όνειρο στο κύμα» του Αλ. Παπαδιαμάντη χρησιμοποιήθηκε η σύντομη ταινία που προβάλλεται στην παρακάτω ιστοσελίδα:

http://www.papadiamantis.org/index.php?option=com_content&view=article&id=445:sarantos-oneiro-video&catid=61:video&Itemid=62 Με ποια μέσα ο σκηνοθέτης αποδίδει στην ταινία το ερωτικό κλίμα που επικρατεί στο διήγημα;

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β' φάση:

Να μελετήσετε τα κείμενα που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: «Μνηστή Ανδρία»

~~Η Τασσό~~

- 2^η ώρα: Μελέτη των κειμένων που απαιτούν οι δυο τελευταίες εργασίες της 1^{ης} δραστηριότητας.
- 3^η ώρα: Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας. Για τη 2^η δραστηριότητα που ακολουθεί απαιτείται να διαβάσετε στο σπίτι το διήγημα «Όνειρο στο κύμα».

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα.

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Δραστηριότητες Γ΄ φάσης

~~1. Αφού ξαναδιαβάσετε το απόσπασμα από το έργο «Η Τασσώ» του Αλ. Λαβέντη να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: Υποδύομενοι τον Μουσταφά, το δράστη του διπλού φονικού, και μετανιωμένοι για την πράξη σας να ετοιμάσετε την απολογία σας στο δικαστήριο που θα δικάσει το έγκλημα.~~

1. Με βάση το διήγημα του Αλ. Παπαδιαμάντη που μελετήσατε να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: υποθέστε ότι ο ήρωας του διηγήματος (βοσκός) και η Μοσχούλα συναντιούνται τυχαία μετά από χρόνια στην Αθήνα. Να συνθέσετε τον μεταξύ τους διάλογο.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

α. Να επιλέξετε ένα από τα διηγήματα που μελετήσατε και να παρουσιάσετε το περιεχόμενό του με ένα αρχείο PowerPoint. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις, φράσεις ή αποσπάσματα από το διήγημα, εικόνες και μουσική που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με την υπόθεση του διηγήματος.

β. Να μεταφέρετε την ιστορία του διηγήματος «Η Τασσώ» στη σύγχρονη εποχή και να γράψετε ένα διήγημα με θέμα τις ακραίες αντιδράσεις στις οποίες μπορεί να οδηγήσει το ερωτικό πάθος.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ΄ φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα διήγημα, πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 4

Ο έρωτας σε έργα του ρεαλισμού και της ηθογραφίας

Δραστηριότητες Β΄ φάσης

1. Τα παρακάτω κείμενα έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Έρωτας στα χιόνια» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και «Με χιμαίρας!» της Ευγενίας Ζωγράφου. Αφού τα μελετήσετε, σύμφωνα με την ενδεικτική πορεία εργασίας, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στο ρεαλισμό και την ηθογραφία». Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα παρουσιάζοντας και τα μέσα με τα οποία προβάλλονται στο λογοτεχνικό κείμενο (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικές τεχνικές):

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Πώς αντιδρούν οι ήρωες στην ερωτική πολιορκία και πώς αντιμετωπίζουν την απιστία;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Με ποιες αφηγηματικές τεχνικές οι συγγραφείς των πεζών κειμένων διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνωστών για την εξέλιξη της ερωτικής ιστορίας που πραγματεύονται;
- Αφού μελετήσετε τα λήμματα για τον ρεαλισμό και την ηθογραφία στο *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων* και αξιοποιώντας τις διαπιστώσεις σας για τα παραπάνω θέματα να επιβεβαιώσετε την ένταξη των έργων στο λογοτεχνικό ρεύμα της ρεαλιστικής ηθογραφίας.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

πρόγραμμα για την ανάπτυξη

- Λαμβάνοντας πληροφορίες από την παρακάτω ιστοσελίδα να εξηγήσετε τη συγγραφή έργων επηρεασμένων από τον ρεαλισμό και την ηθογραφία την περίοδο των πρώτων δεκαετιών του σύγχρονου ελληνικού κράτους:

<http://www.potheg.gr/PeriodDetails.aspx?INDEX=3&lan=1>

Να παρουσιάσετε σε ένα αρχείο παρουσίασης (PowerPoint) τα βασικά σημεία της έρευνάς σας.

2. Αφού μελετήσετε τα άρθρα που περιέχονται στις παρακάτω ιστοσελίδες για τον ρεαλισμό στη ζωγραφική, να γράψετε ένα κείμενο στο οποίο θα συγκρίνετε ζωγραφική και λογοτεχνία ως προς τα θέματα που πραγματεύονται και τους τρόπους με τους οποίους τα παρουσιάζουν.

<http://www.istoriatexnis.1sweethost.com/realismos.htm>

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C111/62/475,1802/>

Να συνοδέψετε το κείμενό σας με ρεαλιστικούς πίνακες ζωγραφικής.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β΄ φάση:

Να μελετήσετε τα κείμενα που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: «Έρωτας στα χιόνια»
«Με χιμαίρας!»
- 2^η ώρα: Μελέτη των κειμένων που απαιτούν οι δυο τελευταίες εργασίες της 1^{ης} δραστηριότητας.
- 3^η ώρα: Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας.

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα.

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint

Δραστηριότητες Γ' φάσης

1. Αφού ξαναδιαβάσετε το διήγημα «Έρωτας στα χιόνια» του Αλ. Παπαδιαμάντη, να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: υποθέστε ότι η Πολυλογού άκουσε τον μεθυσμένο μπαρμπα Γιαννιό κάτω από το παράθυρό της και βγήκε έξω. Να γράψετε τον διάλογο που ακολούθησε.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

α. Επιλέξτε ένα από τα διηγήματα που μελετήσατε και να παρουσιάσετε το περιεχόμενό του με ένα αρχείο PowerPoint. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις, φράσεις ή αποσπάσματα από το διήγημα, εικόνες και μουσική που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με την υπόθεση του διηγήματος.

β. Να διαβάσετε το διήγημα «Για την περηφάνια» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και να μεταφέρετε την υπόθεσή του στη σύγχρονη εποχή γράφοντας ένα διήγημα με θέμα τη μοναξιά των ανθρώπων οι οποίοι δεν βρίσκουν ανταπόκριση στον έρωτα.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ' φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα διήγημα πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 5

Ο έρωτας σε έργα του ρεαλισμού και της ηθογραφίας

Δραστηριότητες Β΄ φάσης

1. Τα παρακάτω κείμενα έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Θέρος–Έρος» και «Έρωσ–Ήρωσ» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Αφού τα μελετήσετε σύμφωνα με την ενδεικτική πορεία εργασίας που σας δίνεται παρακάτω, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στον ρεαλισμό και την ηθογραφία». Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα παρουσιάζοντας και τα μέσα με τα οποία προβάλλονται στο λογοτεχνικό κείμενο (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικές τεχνικές):

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Πώς αντιδρούν οι ήρωες στην ερωτική πολιορκία και πώς αντιμετωπίζουν την απιστία;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Με ποιες αφηγηματικές τεχνικές οι συγγραφείς των πεζών κειμένων διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνωστών για την εξέλιξη της ερωτικής ιστορίας που πραγματεύονται;
- Αφού μελετήσετε τα λήμματα για τον ρεαλισμό και την ηθογραφία στο *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων* και αξιοποιώντας τις διαπιστώσεις σας για τα παραπάνω θέματα να επιβεβαιώσετε την ένταξη των έργων στο λογοτεχνικό ρεύμα της ρεαλιστικής ηθογραφίας.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Λαμβάνοντας πληροφορίες από την παρακάτω ιστοσελίδα να εξηγήσετε τη συγγραφή έργων επηρεασμένων από τον ρεαλισμό και την ηθογραφία την περίοδο των πρώτων δεκαετιών του σύγχρονου ελληνικού κράτους:

<http://www.potheg.gr/PeriodDetails.aspx?INDEX=3&lan=1>

Να παρουσιάσετε σε ένα αρχείο παρουσίασης (PowerPoint) τα βασικά σημεία της έρευνάς σας.

2. Αφού μελετήσετε τα άρθρα που περιέχονται στην παρακάτω ιστοσελίδα για τον ρεαλισμό στη ζωγραφική, να γράψετε ένα κείμενο στο οποίο θα συγκρίνετε ζωγραφική και λογοτεχνία ως προς τα θέματα που πραγματεύονται και τους τρόπους με τους οποίους τα παρουσιάζουν.

<http://www.istoriatexnis.1sweethost.com/realismos.htm>

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C111/62/475,1802/>

Να συνοδέψετε το κείμενό σας με ρεαλιστικούς πίνακες ζωγραφικής.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β΄ φάση:

Να μελετήσετε τα κείμενα που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: «Θέρος-Έρος»
«Έρωτος-Ήρωτος»
- 2^η ώρα: Μελέτη των κειμένων που απαιτούν οι δυο τελευταίες εργασίες της 1^{ης} δραστηριότητας.
- 3^η ώρα: Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας.

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα.

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint

Δραστηριότητες Γ' φάσης

1. Αφού διαβάσετε το διήγημα «Το καμίνι» του Αλ. Παπαδιαμάντη να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: να μεταφέρετε την ιστορία στη σύγχρονη εποχή και να ετοιμάσετε την επιστολή με την οποία η γυναίκα ανακοινώνει σ' αυτόν που προορίζουν οι δικοί της για άντρα της την απόφασή της να τον εγκαταλείψει για χάρη αυτού που θέλει η καρδιά της.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

α. Επιλέξτε ένα από τα διηγήματα που μελετήσατε και να παρουσιάσετε το περιεχόμενό του με ένα αρχείο PowerPoint. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις, φράσεις ή αποσπάσματα από το διήγημα, εικόνες και μουσική που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με την υπόθεση του διηγήματος.

β. Να μεταφέρετε την ιστορία του διηγήματος «Έρως-Ήρως» στη σύγχρονη εποχή και να γράψετε ένα διήγημα με θέμα τον πόνο που προκαλεί η έλλειψη ανταπόκρισης στον έρωτα.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ' φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα διήγημα, πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο εργασίας 6

Ο έρωτας σε έργα του νατουραλισμού

Δραστηριότητες Β΄ φάσης

1. Τα παρακάτω κείμενα έχουν θέμα τον έρωτα μεταξύ άντρα και γυναίκας: «Πατέρα στο σπίτι» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Και κανένα καλό» του Δημοσθένη Βουτυρά, «Πίστομα» του Κωνσταντίνου Θεοτόκη. Αφού τα μελετήσετε, να γράψετε ένα δοκίμιο με θέμα «Το ερωτικό στοιχείο στον νατουραλισμό».

Στο κείμενό σας μπορείτε να εξετάσετε τα παρακάτω επιμέρους θέματα παρουσιάζοντας και τα μέσα με τα οποία προβάλλονται στο λογοτεχνικό κείμενο (εκφραστικά μέσα, αφηγηματικές τεχνικές):

- Ποια χαρακτηριστικά του άντρα και της γυναίκας προβάλλονται; Να τα σχολιάσετε.
- Με ποια μέσα προσπαθούν οι ήρωες να κερδίσουν τον έρωτα;
- Πώς αντιδρούν οι ήρωες στην ερωτική πολιορκία και πώς αντιμετωπίζουν την απιστία;
- Ποια είναι η επίδραση του έρωτα (ωφέλιμη ή βλαπτική) στους ήρωες;
- Με ποιες αφηγηματικές τεχνικές οι συγγραφείς των πεζών κειμένων διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον των αναγνωστών για την εξέλιξη της ερωτικής ιστορίας που πραγματεύονται;
- Αφού μελετήσετε τα λήμματα για το νατουραλισμό στο *Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων* και αξιοποιώντας τις διαπιστώσεις σας για τα παραπάνω θέματα να επιβεβαιώσετε την ένταξη των έργων στο λογοτεχνικό ρεύμα του νατουραλισμού.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Λαμβάνοντας πληροφορίες από την παρακάτω ιστοσελίδα για τις συνθήκες ζωής στις αρχές του 20^{ου} αι. να εξηγήσετε τη συγγραφή έργων επηρεασμένων από τον νατουραλισμό:

<http://www.ime.gr/CHRONOS/13/gr/society/facts/05.html>

Να παρουσιάσετε σε ένα αρχείο παρουσίασης (PowerPoint) τα βασικά σημεία της έρευνάς σας.

- Να διαβάσετε το διήγημα «Πίστομα» του Κ. Θεοτόκη και στη συνέχεια στην παρακάτω ιστοσελίδα τη συνέντευξη του Γιώργου Φουρτούνη, σκηνοθέτη της κινηματογραφικής μεταφοράς του διηγήματος. Αφού εντοπίσετε το βασικό σημείο στο οποίο διαφοροποιείται η ταινία από το διήγημα και την άποψη του σκηνοθέτη για τη διαφοροποίηση αυτή, να τη σχολιάσετε: <http://www.elculture.gr/elcblog/article/fourtounis-50228>
- Να παρατηρήσετε τις φωτογραφίες που αναφέρονται στην ταινία του Γ. Φουρτούνη και περιέχονται στην παρακάτω σελίδα: <http://flix.gr/articles/festibal-tainiwn-mikroy-mhkoys-dramas-pistoma-toy.html> Να σχολιάσετε τις φωτογραφίες ως προς την απόδοση του νατουραλιστικού κλίματος που επικρατεί στο έργο.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Β΄ φάση:

Να μελετήσετε τα κείμενα που σας δίνονται αντλώντας τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εργασία σας. Μπορείτε να οργανώσετε την πορεία της μελέτης σας ως εξής:

1^η, 2^η και 3^η ώρα: πρώτη δραστηριότητα

- 1^η ώρα: «Πατέρα στο σπίτι»
«Και κανένα καλό»



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

«Πίστομα»

- 2^η ώρα: Μελέτη των κειμένων που απαιτούν οι δυο τελευταίες εργασίες της 1^{ης} δραστηριότητας.
- 3^η ώρα: Σύνθεση των στοιχείων που αντλήθηκαν.

Τα υπόλοιπα κείμενα που περιλαμβάνονται στη μικρή συλλογή που σας δόθηκε μπορείτε να τα απολαύσετε στο σπίτι αντλώντας και από εκεί στοιχεία που θεωρείτε απαραίτητα για την εργασία σας.

4^η ώρα: 2^η δραστηριότητα.

5^η ώρα: Ετοιμασία κειμένου παρουσίασης, PowerPoint

Δραστηριότητες Γ' φάσης

1. Αφού ξαναδιαβάσετε το διήγημα «Και κανένα καλό!» του Δημοσθένη Βουτυρά να εκπονήσετε την παρακάτω εργασία: υποθέστε ότι είστε φίλος του ήρωα και γνωρίζετε το πρόβλημα που αντιμετωπίζει. Προκειμένου να τον αποτρέψετε να κάνει το έγκλημα τυφλωμένος από τη ζήλεια του, να του στείλετε μια ανάλογη επιστολή.

2. Να επιλέξετε μια από τις παρακάτω δραστηριότητες:

α. Επιλέξτε ένα από τα διηγήματα που μελετήσατε και να παρουσιάσετε το περιεχόμενό του με ένα αρχείο PowerPoint. Μπορείτε να αξιοποιήσετε λέξεις, φράσεις ή αποσπάσματα από το διήγημα, εικόνες και μουσική που πιστεύετε ότι ταιριάζουν με την υπόθεση του διηγήματος.

β. Να μεταφέρετε την ιστορία του διηγήματος «Πίστομα» στη σύγχρονη εποχή και να γράψετε ένα διήγημα με θέμα την ερωτική ζήλεια και τα βλαπτικά της αποτελέσματα σε μια ερωτική σχέση.

Ενδεικτική πορεία εργασίας κατά τη Γ' φάση:

- 1^η ώρα: 1^η δραστηριότητα
- 2^η και 3^η ώρα: 2^η δραστηριότητα, παρουσίαση

Αν κάποιος επιχειρήσει να συνθέσει ένα διήγημα, πρέπει να ασχοληθεί στο σπίτι.



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

—

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου υπήρξαν πολλά προβλήματα, παρά το γεγονός ότι είχε εξασφαλιστεί η δυνατότητα εργασίας των μαθητών στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου.

Το πρώτο πρόβλημα είχε να κάνει με τις δυο χαμένες Παρασκευές (26/10 & 16/11) λόγω των σχολικών εορτών. Το γεγονός αυτό είχε ως συνέπεια οι μαθητές να αποσυντονιστούν και να χάσουν τον ρυθμό του σεναρίου.

Το δεύτερο πρόβλημα είχε να κάνει με τη σύνθεση των ομάδων. Κάποιοι μαθητές, κυρίως αγόρια, δεν είχαν μάθει να εργάζονται σε ομάδες με κορίτσια (!!!) και από την αρχή ακόμη φάνηκαν προβλήματα επικοινωνίας εντός κάποιων ομάδων. Το συγκεκριμένο τμήμα της Α΄ Λυκείου είναι ένα ανομοιογενές τμήμα με πολύ καλούς μαθητές από τη μια και πολλούς αδιάφορους μαθητές από την άλλη. Οι ομάδες που δημιουργήθηκαν είχαν προσανατολιστεί στη συνεργασία μαθητών διαφόρων επιπέδων επίδοσης.

Το τρίτο πρόβλημα είχε να κάνει με τη γλώσσα των επιλεγμένων κειμένων. Οι μαθητές διαμαρτυρήθηκαν έντονα για τα επιλεγμένα κείμενα και χάθηκε πολύς χρόνος στην επεξήγηση λέξεων και στη διευκρίνιση του περιεχομένου των κειμένων. Αυτή η απώλεια χρόνου σε συνδυασμό με τις χαμένες ώρες μαθήματος αύξησε το άγχος για την εντός των χρονικών ορίων εφαρμογή του σεναρίου.

Οι εργασίες των μαθητών είχαν απλοϊκό ύφος και οι μαθητές δεν έδειξαν να κατανοούν σε βάθος τα ζητούμενα των εργασιών. Ο ρυθμός εργασίας των ομάδων ήταν απελπιστικά αργός και παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις και συμβουλές του διδάσκοντα ελάχιστοι μαθητές εργάστηκαν στο σπίτι.

Σε γενικές γραμμές, το αρχικό σενάριο είναι ένα «πλούσιο» σενάριο με απαιτήσεις και απευθύνεται σε μαθητές με πειθαρχία και διάθεση για μελέτη. Επειδή



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

η πίεση χρόνου ήταν αισθητή σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής, ίσως η αφαίρεση κάποιων κειμένων (όπως εκ των πραγμάτων έγινε) και η διάθεση περισσότερου χρόνου στους μαθητές για την ολοκλήρωση των εργασιών τους να λειτουργούσαν υπέρ του σεναρίου και να βοηθούσε να το απολαύσουν περισσότερο όλοι οι εμπλεκόμενοι.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αποστολίδου, Β. 2012. Η λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ: Κυβερνολογοτεχνία και e-books, ψηφιακές κοινότητες αναγνωστών, δημιουργική γραφή και αφήγηση στον ψηφιακό κόσμο. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.2_apostolidou.pdf [27/9/2012].

ΦΕΚ Β 1562/27-6-2011, Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Λογοτεχνίας Α΄ Λυκείου, σ. 21068-21082.

http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/document/file.php/DSGL-A111/%CE%94%CE%95%CE%A0%CE%A0%CE%A3-%CE%91%CE%A0%CE%A3/programma_spoudon_ne_logot_new.pdf

Κελεπούρη, Μ. & Ε. Χοντολίδου. 2012. Μελέτη για τα εκπαιδευτικά σεναρία στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3_melete_senarion_logotekhniass_2.pdf [27/9/2012].